

دکتر باقرپور کاشانی

نگاهی به هرج و مرج اجتماعی در عصر جاهلیت
در بیان آیت الله خوئی

هوالحکیم

نگاهی به هرج و مرج اجتماعی در عصر جاهلیت

در بیان آیت الله خوئی

یکی از مباحثی که به عنوان اعجاز مطرح شده در قرآن، اعجاز از منظر تشریح و قانون گذاری هست.

مرحوم آیت الله خوئی، یکی از ادله اعجاز قرآن را اعجاز از نظر قانون گذاری مطرح می کند.

ایشان یک مقدمه خیلی زیبایی دارد که اگر چنانچه یک نفر توجه نسبت به آن مقدمه داشته باشد، بعد قوانینی که در قرآن هست را مورد ارزیابی قرار بدهد، شگفتی اش برایش بیشتر می شود! یعنی برایش این جهت اعجاز ملموس تر است.

ایشان مقدمه ای که دارد، مقدمه چون زیبا هست در چند سطر، من این را از رو بخوانم و بعد وارد تقریر مبحث اعجاز قرآن از منظر تشریح و قانون گذاری بشویم.

در تفسیر البیان‌شان دارند که:

«این یک حقیقت مسلم و تاریخی است که قبل از طلوع خورشید تابناک اسلام، دورانی بود تاریک و وحشت‌زا، مردمش در جهل و نادانی، در انحطاط علمی و اخلاقی و در وحشیّت و بربریت به سر می‌بردند. در آن دوران تاریک، اختلافات نژادی و طبقاتی، قانون زور و همجی...»

«همجی» یعنی تدبیر بد در امور زندگی.

«هرج و مرج اجتماعی بر ملل جهان، خاص بر عرب حکومت می‌کرد. دل‌ها به سوی غارت و یغماگری متوجه بود. قدم‌ها به سوی برافروختن آتش جنگ و خونریزی می‌شتافت. عرب قبل از اسلام، از عقیده‌های خرافی و روش‌های وحشی‌گری، بهره‌فراوانی داشتند. نه دارای عقیده و مذهبی بودند که همه آنان را در یک نقطه متمرکز سازد و نه دارای یک قانون و نظام اجتماعی واحدی بودند که ارتباط و هماهنگی در میان آن‌ها برقرار شود.»

ببینید این نکته خیلی مهم است که گاهی اوقات می‌گویند که پیامبر ﷺ، این قوانینی که در قرآن مطرح کرد، همان قوانینی که در دوران خودش بود، این‌ها را کنار همدیگر گذاشت و به صورت یک قانون التقاطی ارائه داد! اما آیت‌الله خوئی حواس‌شان هست! می‌خواهند بگویند که وضعیت این‌گونه بوده که نه

این‌ها عقیده واحدی داشتند، عقیده به سمت خرافات بوده، قانون، قانون واحدی نبوده، نظام اجتماعی واحدی نبوده!

«پیروی از آداب و روش‌های نیاکان، آنان را متحیر ساخته و به هر سو سوق‌شان می‌داد. بت‌پرستی از رواج خاصی برخوردار بودند و آن‌ها دارای بت‌ها و خدایان متعددی بودند که آن‌ها را پرستش نموده و وسیله شفاعت به پروردگارشان قرار می‌دادند.

در میان آن‌ها، اموال بر پایه شانس موهوم تقسیم می‌گردید و قماربازی برای آنان یک عمل عادی و شایعی گردیده بود؛ به طوری که این عمل فاسد، یک نوع مایه افتخار و مباهات در اجتماع آن‌ها محسوب می‌گشت».

یعنی نکته سر این است که ایشان اشاره می‌کند می‌گوید یک چیزهایی که قرآن صراحتاً موضع در مقابل آن‌ها گرفته، اعمالی بوده، کنش‌هایی بوده که در زمان جاهلیت، مایه مباهات و افتخارشان بوده. یعنی قانون هنجارشکنی اجتماعی مطرح شده.

«یکی دیگر از عادات زشت آن‌ها، ازدواج با همسران پدران و زشت‌تر از آن، کشتن دختران و زنده به گور کردن آنان بود.

آری! این‌ها قسمتی از عادات زشت عرب بود در دوران جاهلیت و قبل از اسلام. ولی موقعی که نور محمد ﷺ در مکه بدرخشید و آفتاب اسلام از

جزیره العرب سر زد، دل‌های تاریک مردم جاهلی با معارف الهی آشنا و از آلودگی‌ها پاک گردید.

توحید و یکتاپرستی، جایگزین بت و بت‌پرستی شد. جهل و نادانی، جای خود را به علم و دانش داد و رذائل اخلاقی به اوصاف نیک، اختلاف و دشمنی به محبت و دوستی مبدل گردید.

از همین مردم غارتگر، سست و پراکنده، یک ملتی متحد و ثابتی به وجود آمد که توانست نفوذ و حکومت خویش را در سراسر جهان گسترش داده و پرچم علم و تمدن و انسانیت را در تمام دنیا به اهتزاز درآورد».

این نکته‌ای که مرحوم آیت‌الله خوئی اشاره می‌کنند که وضعیت قانون و نظام اجتماعی در عصر پیامبر ﷺ در عصر جاهلی چگونه بود.

[@aparat.com/besouyezohour](https://aparat.com/besouyezohour)

[v_bagherpour_kashani](https://www.instagram.com/v_bagherpour_kashani)

[@seratehagh1](https://t.me/seratehagh1)

[besouyezohour](https://www.besouyezohour.com)

[bagherpour-kashani.com/](https://www.bagherpour-kashani.com/)

[@serat12k](https://www.serat12k.com)

[youtube.com/c/seratehagh](https://www.youtube.com/c/seratehagh)

<https://naakhodaa.ir>